

ústav neuznal částky, vydané žalující stranou, t. j. její právní předchůdkyní, tudíž již v roce 1920. Žalující strana vyplatila tehdy své smluvní straně částku, zemský obilní ústav uznal však tuto částku jen co do polovice, kdežto druhou polovici zatížil žalující stranu jako částkou neprávem vyplacenou. Nezáleží na tom, že žalující strana domáhala se náhrady na své smluvní straně. Tato skutečnost mohla mít pouze význam, že žalobkyně nebyla by musila vymáhati uznání celé své pohledávky na obilním ústavu, kdyby byla v onom sporu zvítězila. Při tom však pokládala sama Státní obilní ústav za svého dlužníka, což je patrné z příslušných sporných spisů, podle nichž mu opověděla onen spor. Nepříznivý pro ni výsledek onoho sporu nebyl pro ni vznikem pohledávky, nýbrž jen jistotou, že se jí nedostane z jiné strany náhrady za částku neuznanou zemským obilním ústavem jako dluh Státního obilního ústavu, a že sporný nárok měla vymáhati jen na žalované straně. Jiného významu neměl onen spor, jenž ostatně nepůsobil na poměr mezi žalobkyní a žalovanou stranou. Šlo tedy o nárok žalobkyně vůči Státnímu obilnímu ústavu, jenž vzhledem k tomu, že žalobkyně uplatnila jej dříve proti jiné straně, mohl by při nejpříznivějším pro ni výkladu označen býti jako nedospělý. Zákon čís. 121 z roku 1923 nařídil přihlášku i nedospělých nároků. Účel zákonodárcův je jasný. Šlo o to, by pro nastávající likvidaci byly všechny nároky co nejrychleji zjištěny. Proto pohrozil zákonodárce podle §u 2 zánikem nároku nepřihlášeného včas. Nesporné je, že žalobkyně nároku svého nepřihlásila, ač o něm věděla, neboť opověděla spor žalované straně již v r. 1921, a musila proto předpokládati, že nárok ten aspoň dospěje nepříznivým výsledkem sporu vedeného proti třetí straně. Nižší soudy posoudily tudíž věc správně po právní stránce, vycházejíce z názoru, že sporná pohledávka zanikla podle §u 2 (3) zákona.

Čís. 5093.

Zákon neobsahuje zvláštních ustanovení o náležitostech důkazu nesprávnosti příběhu osvědčeného veřejnou listinou (§ 292 c. ř. s.).

Úpis válečné půjčky obcí.

Porušení předpisu §u 42 obec. zřiz. pro Čechy má v zápětí neplatnost usnesení. Takový neplatný projev nemůže býti nikdy doplněn, zejména ne t. zv. konkludentním činem. Lhostejno, že býv. rakouské ministerstvo vnitra projevilo názor o dočasném zbavení působnosti donucovacích předpisů §§ 42 a 43 obec. zřiz.

(Rozh. ze dne 4. června 1925, Rv I 702/25.)

Žalobu banky proti obci v Čechách o zaplacení zápůjčky, poskytnuté za účelem úpisu válečných půjček, procesní soud první stolice zamítl, ježto schůze obecního výboru, na nichž byla zápůjčka usnesena, nebyly řádně svolány. Odvolací soud napadený rozsudek potvrdil. Důvody: Nesprávné právní posouzení spatřuje odvolatelka v tom, že první soud připustil důkazy o tom, že schůze, o něž jde, nebyly řádně svolány, přes to, že v obou protokolech je vý-

slovně uvedeno, že schůze jest způsobilou usnášeti se. Protokoly o schůzích obecního výboru že jsou prý veřejnými listinami, jež dle §u 292 c. ř. s. podávají plný důkaz o skutečnostech jimi potvrzených, a, je-li v nich zjištěno, že schůze jest způsobilou se usnášeti, jest prý již v tom obsaženo zjištění, že všichni členové byli písemně pozváni ke schůzi, a proti tomu zjištění odvod není prý přípustným. Že náhled tento jest právně mylným, vychází z ustanovení §u 292 odstavec druhý c. ř. s. a ze srovnání odstavce toho s odstavcem prvním. Nehledíc k tomu, že protokoly, o něž jde, ani neobsahují určitého, nepochybného potvrzení, že bylo při svolání schůze dbáno všech ustanovení §u 42 ob. zř. — což platí jmenovitě o protokolu ze dne 7. června 1917, v němž § 42 ob. zř. vůbec není uveden — byl by protidůkaz dle §u 292 odstavec druhý c. ř. s. přípustným i tehdy, kdyby tu takové výslovné potvrzení bylo, jelikož by šlo právě jen o důkaz nesprávnosti osvědčeného postupu. Svědek Ferdinand S. uvedl také, že, je-li v protokolech zjištěna způsobilost, usnášeti se, spočívá to na diktátu okresního hejtmana. Vychází-li se ze skutkových zjištění prvního soudu, jest uznati, že věc byla správně posouzena i po stránce právní. Podle §u 42 ob. zř. pro Čechy má oznámení o schůzi výboru učiněno býti písemně všem údům výboru, v případě pak, že by některý úd nebyl doma, jest oznámení to učiniti osobě dospělé, která s ním bydlí, a, pokud se týče virilisty, jeho zástupci. Shromáždění, jež by nebylo takto svoláno, jakož i shromáždění, k němuž by nebyli pozváni všichni členové výboru, není po zákonu a usnesení jím učiněná jsou neplatna. Podle bezvadných zjištění prvního soudu nebyli ke schůzím, o něž jde, pozváni všichni členové obecního výboru, zástupce virilisty nebyl o schůzi vůbec ani vyrozuměn a pozvání ostatních stalo se jen ústně bezprostředně před schůzí, dle seznání Antonína W-a nad to bez oznámení předmětu, o němž bude se rokovati. Jsou proto usnesení, na jichž základě byly vydány dluhopisy, o něž žalobkyně opírá svůj nárok, neplatna. Bez platného usnesení obecního výboru nemohlo však vzhledem ku předpisu §u 867 obč. zák. dojíti k platné zápůjčce (§§ 30, 31 čís. 5 ob. zř.). Předpisy obecního zřízení jsou ustanoveními práva veřejného, jsou proto povahy donucovací a dlužno je přesně vykládati. Žalováno je ze smlouvy. Ježto pro nedostatek platného usnesení obecního výboru ku platné smlouvě o zápůjčku vůbec nedošlo, nedostává se žalobě právního základu, poněvadž smlouva po zákonu, tedy již o sobě, od původu neplatná, nemohla nabýti platnosti tím, že dluhopis byl schválen okresním výborem. Že nedůvodným jest tvrzení, že žalovaná obec uznala zažalovanou pohledávku tím, že v únoru 1922 zaplatila ústřední bance německých spořitelén ve Vídni 60.000 K rak., odůvodnil správně již prvý soud, jenž v tomto směru uvedl: Námitka žalobkyně, že žalovaná obec uznala zažalovanou pohledávku tím, že zaplatila v únoru 1922 ústřední bance ve Vídni 60.000 rak. korun, jest bezpodstatná. Především jest zjištěno, že ve směru tom nebylo učiněno platné usnesení obecního výboru dle §u 42, 43 obec. zřiz. Ostatně i kdyby tu bylo platné usnesení, by zažalovaná pohledávka byla v únoru 1922 zaplacená v r a k o u s k ý c h k o r u n á c h, nelze v tom spatřovati uznání žalobního nároku, jenž zní na placení v k o r u n á c h č e s k o s l o v e n s k ý c h. Vždyť jest známo,

že rakouská koruna měla v roce 1922 v poměru ke koruně československé kurs velmi nízký.

N e j v y š š í s o u d nevyhověl dovolání.

D ů v o d y:

Odvolací soud posoudil věc správně po právní stránce. K jednotlivým výtkám dovolatelky jest uvést toto: 1. § 292 odstavec druhý c. ř. s. připouští důkaz nesprávnosti příběhu, dosvědčeného veřejnou listinou, a důkaz nesprávného dotvrzení, nemá však zvláštních ustanovení o náležitostech tohoto důkazu. Protokoly o schůzích obecního zastupitelstva žalované obce ze dne 5. prosince 1916 a ze dne 7. června 1917 potvrzují krátkými poznámkami způsobilost k usnášení se (v prvním jest uvedeno: »nach § 42 und 43 beschlussfähig«, v druhém pak »der Gemeindevorsteher stellt die Beschlussfähigkeit fest«). Nižší soudy vzaly však za prokázáno svědeckými důkazy, že k těmto schůzím nebyli pozváni členové obecního výboru písemně a že nebyli pozváni všichni. Dovolací soud jest vázán tímto skutkovým zjištěním, jež nebylo napadeno po stránce §u 5C3 čís. 2 a 3 c. ř. s. Tím byl proveden důkaz, jež má na mysli uvedený předpis zákonný. Dovolatelka napadá svou výtkou jedině skutkové zjištění odvolacího soudu, nikoli však právní posouzení věci. 2. Nesprávným jest náhled, že zasláním 60.000 Kö vídeňské bance splněna byla náležitost, nedostávající se k platnému usnesení obecního výboru ze dne 8. prosince 1916 i ze dne 7. června 1917. Při těchto usneseních nešlo o projevy vůle, formálně neúplné, nýbrž o projevy naprosto neplatné, jež nelze posouditi jinak, než jako by se byly nestaly. Takovýto neplatný projev nemůže býti nikdy doplněn, zejména ne t. zv. konkludentním činem, t. j. jednáním, z něhož dalo by se souditi na úmysl stran. Ke vzniku platného závazku obce bylo v první řadě třeba platného usnesení obecního výboru (nyní zastupitelstva). Tento nedostatek mohl býti nikoli doplněn, nýbrž napraven, ale to jen platným usnesením obecního výboru. Dovolací soud jest vázán skutkovým zjištěním, že nedošlo ani dodatečně k platnému usnesení, na základě něhož byla by žalovaná obec zaslala oněch 60.000 Kö vídeňské bance. 3. Poslední výtka, již dovolatelka označuje jako nejdůležitější, byla zodpověděna již plenárním usnesením tohoto soudu ze dne 4. listopadu 1924, č. pres. 865/24, čís. sb. 4321, na něž se dovolatelka odkazuje. Jest zajisté pravda, že nemá každé porušení předpisů obecního zřízení za následek neplatnost usnesení obecního výboru jakožto projevu zastupitelského orgánu obce. Mohou nastati případy, že došlo k platnému usnesení, i když některý z předpisů obecního zřízení pro usnášení se výboru nebyl zachován. O tom bude ovšem uvažovati zvláště v každém případě. Úvaha ta jest však vyloučena v případě, kde porušen byl předpis, jehož zachováním obecní zřízení výslovně podmiňuje platnost usnesení, jak činí právě předpis §u 42, o něž v tomto případě jde. Proti jasnému a určitému znění zákona nemůže soud rozhodnouti. Na tomto stavu věcí nemohl ničeho změnit jakýkoli výnos rakouských politických úřadů, pokud mu nebyla propůjčena moc zákona, tak by došlo k případu §u 9 obč. zák., t. j. ke změně platného

zákonu pozdějším zákonem. Projevilo-li skutečně v roce 1916 rakouské ministerstvo vnitra právní názor o dočasném zbavení působnosti donucovacích předpisů §§ 42 a 43 obec. zřiz., nejsou jím vázáni soudové českoslovenští, pro něž platí jediné zemské a říšské zákony, převzaté zákonem ze dne 28. října 1918, čís. 11 sb. z. a n., mezi něž náleží i obecní zřízení pro Čechy, ne však onen výnos.

Čís. 5094.

Železniční společnost, jejíž dopravní podnik jest v tuzemsku, jest povinna platiti kupony prioritních obligací a vylosované obligace v Kč, a to i za onu přechodnou dobu, kdy po státním převratu měla své sídlo ještě mimo území Československé republiky.

(Rozh. ze dne 4. června 1925, Rv I 716/25.)

Co do předchozího děje poukazuje se na čís. sb. 3712. Procesní soud první stolice po té vyhověl žalobě, by bylo zjištěno, že žalovaná železniční společnost jest povinna, vyplatiti za dobu od 1. července 1919 do 1. července 1921 splatné kupony a vylosované dluhopisy jich majitelům v korunách Československých. Odvolací soud napadený rozsudek potvrdil.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolání.

D u v o d y:

Především jest zdurazniti, že jest dovolatelka v nepravu, hledí-li pro své procesní stanovisko po věcné stránce věci těžiti ze zdejšího zrušovacího usnesení ze dne 15. dubna 1924, R I 268/24, čís. sb. 3712, spatřujíc v něm neprávem jakýsi prejudic pro věcné rozřešení tohoto sporu. Dovožujeť žalovaná, že tímto usnesením bylo vysloveno, že veškerenstvo držitelů dílčích dluhopisů mělo od založení projednávaného právního poměru až do přeložení sídla žalované společnosti do Čsl. republiky (11. října 1921) své sídlo ve Vídni a že po tu dobu měla též žalovaná společnost své sídlo ve Vídni, takže prý obě strany — obě právnické osoby — jest pokládati jaksi v té době za rakouské státní příslušníky. Ježto pak jde o spor mezi dvěma státními příslušníky rakouskými o nároky, jež byly splatny v oné době, kdy těmito státními příslušníky rakouskými byly, platí pro rozhodnutí rozepře právo rakouské (§ 37 obč. zák.) a v tomto případě zejména nařízení Šu 4 rakouského prováděcího poukazu ze dne 25. března 1919, jež stanoví, že veškeré v rakouské korunové měně založené peněžní dluhy, není-li smluveno placení v jiných platidlech, platiti jest zásadně v rakouských kolkovaných bankovkách dle jmenovité hodnoty. Vývody tyto jsou ze základu mylny. Citované zdejší usnesení, jak z jeho odůvodnění vysvítá, nemělo nikterak na zřeteli zasahovati do věcné stránky sporu; šlo tehdy jen o to, zda na spor, v němž jest sporna měna, použití jest vládního